

Innhold

Forord til 1. utgave 1990	5
Forord til 2. utgave 2005	6
Forord til 3. utgave 2022	7
Kapittel I Oversikt	15
1 Presentasjon av bilansvarsloven	15
1.1 Innledning	15
1.2 Forholdet til annen lovgivning og EØS	17
1.3 Nemndspraksis	20
1.4 Oppsummering	21
2 Historisk utvikling	21
3 Fremtidsutsikter	25
Kapittel II Lovens virkefelt	27
1 Innledning	27
2 Nærmere om årsak og skade i bilansvarsloven	27
2.1 Generelt om årsakssammenheng	27
2.2 Skadebegrepet	29
3 Skaden må være voldt av motorvogn	34
3.1 Motorvognbegrepet	34
3.2 Visse unntak fra motorvognbegrepet	36
3.3 Særlig om tilhenger til motorvogn (slep)	38
4 Avgrensning mot motorvognskader som faller utenfor loven	40
4.1 Innledning	40
4.2 Skaden skyldes at motorvognen er brukt til annet enn kjøretøy	40
4.3 Bortsatt motorvogn	44

4.4	Deltakelse i motorløp og konkurransekjøring	48
4.5	Atomskader	50
5	Lovens territoriale virkefelt	50
6	Kan loven fravikes ved avtale?	52
Kapittel III Bilansvarets omfang		54
1	Bal. § 4 «Gjer motorvogn skade»	54
1.1	Ansvarsgrunnlag	54
1.2	Forholdet mellom bal. § 4 og § 8	55
1.3	Forholdet til skadevolderens personlige ansvar (bal. § 11)	56
1.4	Kravet til årsakssammenheng	60
1.4.1	Innledende bemerkninger	60
1.4.2	Trafikkskader	65
1.4.3	Fart og bevegelighet	66
1.4.4	Parkerte/stillestående motorvogner	67
1.4.5	Tekniske innretninger	68
1.4.6	Ting som faller av motorvognen	71
1.4.7	Helsesvikt	72
1.4.8	Spesielt om lasting og lossing	72
1.4.9	Skade ved på- og avstigning	75
1.5	Påregnelighet og adekvans	78
1.6	Oppsummering	81
2	Begrensninger knyttet til skadelidte/skadeobjektet	81
2.1	Innledende bemerkninger	81
2.2	Personskader	82
2.3	Tingskader utenfor kjøretøyet	83
2.4	Skade på egen motorvogn og tilbehør, bal. § 5 første ledd	83
2.5	Gods som fraktes i eller med motorvognen, bal. § 5 første ledd	84
2.6	Passasjerenes ting, bal. § 5 første ledd	84
2.6.1	Alminnelige forutsetninger	84
2.6.2	Gangklede	85
2.6.3	Bruksting	88
2.7	Førerens ting i motorvognen, bal. § 5 annet ledd	90
2.8	Førerens ting utenfor motorvognen, bal. § 5 annet ledd	91
2.9	Verkstedskade	93
2.10	Hund som går løs, tidligere bilanansvarsloven § 5 c	94

Kapittel IV Skade voldt av uforsikret eller ukjent motorvogn	95
1 Innledning	95
2 Uforsikret motorvogn – § 10 første ledd	96
2.1 Oversikt	96
2.2 Plikten til å tegne trafikksikring – unnlatesgebyr	97
2.3 Unntak fra forsikringsplikten	102
3 Ukjent motorvogn – § 10 annet ledd	102
 Kapittel V Erstatningsberegningen	105
1 Personskader	106
2 Tingskade	109
3 Renter	112
 Kapittel VI Skadelidtes medvirkning	114
1 Innledning – generelt om skadelidtes medvirkning	114
2 Oversikt over bal. § 7	116
3 Forholdet mellom bal. § 7 og skadeserstatningsloven § 5-1	122
4 Forholdet mellom bal. § 7 og § 8 annet ledd	126
5 Nærmere om hovedregelen (bal. § 7 første ledd)	127
5.1 Innledning	127
5.2 Kravet til årsakssammenheng	129
5.3 Nærmere om skadelidtes skyld	130
5.3.1 Innledning	130
5.3.2 Forsett, «medverka til skaden med vilje»	132
5.3.3 Uaktsomhet	133
5.3.4 Vektlegging av «åtferda på kvar side og tilhøva elles»	139
5.3.5 Skadelidte er fører eller passasjer	140
5.3.6 Avkortingsteknikken	142
6 Særregler om motorvogn som står stille	142
7 Bal. § 7 tredje ledd og fjerde ledd	143
7.1 Forholdet til hovedregelen om årsakssammenheng ...	143
7.2 Om forståelsen av uttrykket «fri vilje» i bal. § 7 tredje ledd	145
7.3 Kravet til at skadelidte «visste» i § 7 tredje ledd	145
7.4 Uttrykket «særlege grunnar» § 7 tredje og fjerde ledd	146

7.5	Nærmere om bal. § 7 tredje ledd, «fråvend ... med brotsverk»	148
7.6	Bal. § 7 fjerde ledd bokstav a (bruk i samband med brotsverk)	149
7.7	Promillekjøring og annen ruskjøring	151
8	Noen avsluttende bemerkninger	152

Kapittel VII Sammenstøt mellom motorvogner	153
1 Innledning	153
1.1 Bal. § 8 – en særregel for kollisjoner og sammenstøt mellom motorvogner mv.	153
1.2 Nærmere om forholdet mellom bal. § 8 første ledd og § 4	154
1.3 Nærmere om forholdet mellom bal. § 8 annet ledd og § 7	157
1.4 Nærmere om forholdet mellom bal. § 8 første ledd og § 5	160
1.4.1 Bal. § 5 første ledd	160
1.4.2 Bal. § 5 annet ledd	165
2 Samanstøyt og anna	166
2.1 Innledning	166
2.2 Ikke fysisk kontakt, men «påvirkning»	167
2.3 Ting som faller av motorvogn	168
2.4 Forsettlig voldt skade	169
3 Skadevoldersiden	170
4 Skadelidtsiden	170
4.1 Innledning	170
4.2 Folk eller gods i slike vogner	171
5 Betingelsene for ansvar	174
5.1 Bal. § 8 første ledd bokstav a – uaktsomhet	174
5.2 Bal. § 8 første ledd bokstav b – teknisk svikt	177
5.3 Bal. § 8 første ledd bokstav c – objektiv overtredelse av trafikkreglene	181
6 Bal. § 8 annet ledd – ansvarsfordelingen	185
6.1 Innledning	185
6.2 Ansvarsfordelingen	186
6.3 Erstatningen	188
6.4 Skyldbrøken, alltid 100 % ansvar å fordele?	189
6.5 Identifikasjon	198

7	Bevisbyrdereglene	199
8	Forsikringsselskapenes typeløsningsavtale	201

Kapittel VIII Regressadgangen for trafikkforsikringsselskapet

og Trafikkforsikringsforeningen		205
1	Innledende bemerkninger	205
2	Bal. § 12	207
2.1	Persongalleriet – bal. § 12 første ledd	207
2.2	Bal. § 12 første ledd bokstav a	208
2.3	Bal. § 12 første ledd bokstav b	211
2.4	Bal. § 12 første ledd bokstav c	213
2.5	Lempingsregelen i bal. § 12 tredje ledd	214
2.6	Trafikkforsikringsselskapets utvidede regressrett	215
3	Poliseregress (vilkårsregress)	217
3.1	Innledning, forholdet til tidligere forsikringsavtalelov av 1930	217
3.2	Vedtakelsen	220
3.3	Begrensninger i bilansvarsloven	220
3.4	Begrensninger i forsikringsavtaleloven	221
4	Bal. § 13 – Trafikkforsikringsforeningens regress	223
4.1	Innledende bemerkninger	223
4.2	Regress mot bilføreren og brukeren	225
4.3	Regress mot eieren	225
4.4	Regress mot andre	227
4.5	Lemping av regresskravet	227
5	Regress mot andre enn de som er nevnt i bal. § 12 første ledd – regress mot tredjemann	227
5.1	Innledende bemerkninger	227
5.2	Tingskade og annen formuesskade	228
5.3	Personskade	229
5.4	Lemping	229
6	Regresskrav mot trafikkforsikringsselskapet og Trafikkforsikringsforeningen	230

Vedlegg 1 Forskrift om trafikktrygd m.v. av

1. april 1974 nr. 3		235
----------------------------------	--	------------

Vedlegg 2 Typeløsningsavtalen (regressavtalen)

av 27. april 2020		244
--------------------------------	--	------------

Vedlegg 3 Overenskomst om regulering av skader som faller inn under både lov om yrkesskadeforsikring og bilansvarsloven	277
Vedlegg 4 Regressforståelse ved samtidig erstatningsplikt etter bilansvar og standardiserte personaldekninger, jf. Rt-1999-711	279
Forkortelser	281
Litteratur	283
Domsregister	285
Høyesterett	285
Underrettene	287
Register over uttalelser fra FSN, AKN og FinKN	291
Forsikringsskadenemnda	291
Avkortingsnemnda	292
Finansklagenemnda	293
Stikkordregister	295